

L I S T E K

Nova c. kr. justična palača in nova jetnišnica v Ljubljani.

(Dalje.)

V glavni osi stavbe - glavna fronta — sta v srednjem rizalitu prvega in drugega nadstropja veliki razpravni dvorani, pred katerima sta kakor v pritličju čakališči za občinstvo. Poleg tega sta v srednjem rizalitu v Cigaletovih ulicah še dve dvorani: v prvem nadstropju zbornica, v drugem pa še ena razpravna dvorana.

V glavni osi v pritličju je poseben trakt za porotno dvorano in njene stranske prostore ter za okrajnosodno zemljiško knjigo. Porotna dvorana ima višino enega nadstropja ter se pride vanjo z južne strani — Sodnijske ulice - iz pritličnega vežišča, na galerijo pa iz vežišča v prvem nadstropju. Dolga je 15"18 *m*, široka 970 *m*, visoka 9 *m* in ima prostora za 100 sedežev in 60 stojišč. Podobna je drugim dvoranam, samo da je bogatejše okrašena s sadrenimi podobarskimi izdelki ter ima lesen obboj. Nad sodniškim prostorom je na primernem mestu severne stene postavljen doprski kip Njegovega Veličanstva, ki ga je izklesal iz kararskega mramorja mojster Pen del z Dunaja. Zborovalnica ima lesen strop. Po stenah so vrezana imena vseh ljubljanskih sodnih predsednikov od 1775. leta naprej.

Omeniti je še predsednikovo pisarno in njegov sprejemni salon, ki je primerno lepše okrašen in opravljen.

V vsem poslopju je po modernem principu napeljana voda, ki napaja tudi hidrante in izpira stranišča. Vse prostore se segreva z malotlačno parno kurjavo na pet kotlov. Stopnišča se segreva s pomočjo kaloriferjev. 600 električnih žarnic razsvetljuje celo hišo in njene prostore, v katerih so poleg tega še za silo petrolejske svetilke.

Ves inventar je skoraj povsem nov, ker so se iz prejšnjih pisaren vzeli samo popolnoma rabni predmeti. Razpravne dvorane, pisarne predsednikov, državnega pravdnika imajo opravo

iz trdega lesa, vsi drugi prostori pa najmodernejšo in najpripravnejšo opravilo iz mehkega lesa.

V deželni deski, zemljiški knjigi in v registraturi je tako pohištvo, kakršno se je po izkušnjah pri enakih novih zgradbah in po tukajšnji potrebi najbolj obneslo.

Vsi prostori sodišča so zaznamovani s številkami in z napisi, v kaj so določeni. Da lahko vsakdo razvidi, kako so razdeljena opravila in osebe, so po velikih vežiščih in čakalnicah vseh treh nadstropij nabite table o porazdelbi opravil, na katerih je natančno označena razdelitev opravil in sodniški uradniki, senati, sodni in pisarniški oddelki, katerim so odmenjene posamezne opravilne skupine. Enako je na tablicah s premičnimi vdevki, nabitih po vratih uradnih sob, razvidno ime in službena lastnost dotičnega sodnika in pisarniškega uradnika, ki mu je občeovati s strankami. V svrhu razglašanja ediktov in vseh drugih po zakonu potrebnih oznanil, n. pr. uradnih ur, sodnih dni, kdaj je občeovanje s strankami, komu se plačuje in kje se deponira itd., so po velikih vežiščih in hodnikih nabite »table za javna oznanila« in za lažje orientiranje pri vseh vhodih in stopnicah »razkaznice«, na katerih so dislokacije sodnih in pisarniških oddelkov, kakor tudi imena dotičnih funkcionarjev. Veliko kažipotnih tablic omogočuje, da je pisarne lažje najti. Pri razdelitvi prostorov so v zmislu opravnega reda dobile enake opravilne skupine isti trakt; za posamezne in pomožne sodnike, senatne predsednike in njegove člene, za pisarniške oddelke, za razpravne, posvetovalne, odvetniške sobe, sobe za priče itd., se je odkazalo skupaj ležeče uradne prostore, tako da opravilna skupnost ni rušena, kar olajšuje medsebojno službo in hitro orientiranje od strani občinstva. Oziralo se je tudi na to, da je moči do najbolj obiskanih sodnih in pisarniških oddelkov najprej priti. Zato se je delo okrajno sodišče v pritličje. V svrhu enake porabe vseh uhodov, lažjega orientiranja, ter da se prepreči zbiranje strank po koridorjih, kar bi motilo poslovanje, so se napravile, kakor rečeno, razkaznice, poleg tega pa se je tudi odredilo, da je na vsakem vabilu označiti tudi najkrajši dohod do dotičnega uradnega prostora.

Vsi prostori so, kolikor je potrebno, zvezani s signalnimi napeljavami in hišnimi telefoni med seboj in z jetnišnico. V

predsedniški pisarni in pri državnem pravdnictvu je tudi telefon za mestni in za zunanji promet.

Po navedenih načelih so se razdelili in odkazali prostori tako-le:

V pritličju se nahajajo pred vsem pisarne okrajnega sodišča in sicer na desni strani od glavnega vhoda: vložišče, oddelka I. in VIII. za nesporne stvari, predsedstvo okrajnega sodišča in oddelki II. in III. za sporne stvari, VI. in VII. za kazenske stvari z razpravnimi dvoranami vred. Kazenskospodne pisarne so v zvezi z jetnišnico po hodniku, tako da je moči privajati okrajnosodne jetnike k razpravam in zaslišanjem ter od njih po najkrajšem potu, ne da bi pri tem prišli s strankami v dotiko. Do pisaren vseh imenovanih oddelkov je moči priti tudi skozi stranski vhod z Miklošičeve ceste. Na desni strani od glavnega vhoda se nahaja še velika razpravna dvorana za prestopke in zraven nje soba za zagovornike. Na levi strani od glavnega vhoda, kamor je moči priti tudi skozi stranski vhod s Cigaletovih ulic, se nahajajo pisarne izvršilnega oddelka V., pisarniškega vodstva in denarne knjige, dostavnega in izvršilnega oddelka, ki oskrbuje tudi opravila sodnega zunajnega prometa za deželno sodišče, in zemljiška knjiga. V istem krilu, z vhodom s Cigaletovih ulic, je tudi c. kf. glavni davčni in sodni depozitni urad. Kakor je že omenjeno pri popisu stavbe, je v glavni osi južne fronte pritličja tudi porotni trakt. Vhod v dvorano za občinstvo in zraven v garderobo je skozi glavna vrata v Sodnijskih ulicah. Severno od dvorane, ob hodniku, ki drži na pritlični zahodni koridor in ki se da zapreti z vrati, h katerim se pride z Miklošičeve ceste, so sobe za porotnike, sodnike, državnega pravdnika, priče, zvedence in zagovornike in celice za zaprte obtožence, katere se privede neposredno iz jetnišnice po dvorišču, nepristopnem za občinstvo, v celice in odtod na znamenje z zvoncem v razpravno dvorano.

V prvem nadstropju z dohodom po desnih stopnicah, ki meje na veliko vežišče v pritličju, so v srednjem rizalitu glavne fronte velika razpravna dvorana za deželno razsodno sodišče v kazenskih stvareh in posvetovalnica, soba za zagovornike in soba za priče. Zraven, v levem krilu, je c. kr. državno pravdnictvo, ordinacijska soba za sodne zdravnike in pisarne preisko-

valnih sodnikov (oddelki VIII., IX. in XI.) s sobo za »corpora delicti«; z njimi so po hodniku v zvezi tri celice za preiskovalno zaslišavanje jetnikov, ki se privajajo in odvajajo neposredno iz južnega trakta jetnišnice po hodniku, ki se da zapreti z železnimi vrati.

Na severni strani sodnega poslopja se nahaja hodnik, ki veže vzhodno in zahodno krilo, torej pisarne preiskovalnih sodnikov s pisarnami kazenskosodnih oddelkov VI., VII. in XII. in njihovih predsednikov. Na ta koridor meji pisarski oddelek, litografski zavod in zaporni lokal izvršilnega sodišča. Do imenovanih oddelkov je moči priti neposredno skozi stranski vhod v Cigaretovih ulicah, do pisarn v vzhodnem krilu pa skozi stranski vhod na Miklošičevi cesti. Po levih glavnih stopnicah se pride k deželnosodnemu vložišču, k deželnosodnemu predsedstvu in zborovalnici, k pisarniškemu ravnateljstvu in k deželnosodni denarni knjigi.

V drugem nadstropju so enako razdeljeni vsi civilnosodni oddelki (I., II., III., IV.) deželnega sodišča, deželna deska, zemljiška knjiga za mesto, rudarska in železniška knjiga, trgovski in združni register, notarski arhiv, knjižnica in razpravne dvorane za civilnopravne stvari s posvetovalnicami, sobami za odvetnike in sobami za priče. V vsakem nadstropju je tudi registratura za nastanjene sodne in pisarniške oddelke. Posebni arhivi deželnega in okrajnega sodišča so v kletnih prostorih.

-

(Konec prihodnjč.)